

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

ABONAMENTE:

Particulari . . . . . 1 an 6 luni
500 250
Autorităţi, bănci şi întreprinderi In-
dustriale şi comerciale 1000 500
Publicaţii cm.-patrat . . . . . Lei 5.

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

Redacţia şi administraţia
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

Organizarea căilor ferate

Căile noastre ferate trec acum printr-o grea perioadă de tranziție. Deslipindu-se de sub oblăduirea directă a guvernului, gospodăria lor a obținut o autonomie bugetară completă, păstrându-se numai, pe seama ministerului Comunicațiilor, dreptul de supraveghere, de control și de hotărâre în ultimă instanță.

Regimul cel nou a început dela 1 Ianuarie 1926. Binefacerile lui, mărturisind sincer, nu le-am resimțit până acum. Și nici n'am avut când. În urma inundațiilor din preajma Crăciunului, când circulația a fost întreruptă pe trei artere de comunicație principală, rupând Ardealul în două și izolându-l complet de restul țării, n'am constatat nici-o schimbare în bine. Intocmai cași pe vremea birocrației comode, care n'avea niciun motiv să se grăbească, a fost nevoie de trei săptămâni pentru înjgheburăa unui pod provizoriu, care să permită restabilirea traficului de mărfuri întrerupt vreme îndelungată.

Dar, cum spunem mai sus, să nu venim dela început cu încrișinări. Nici un sistem nu s'a schimbat vreodată la o simplă bătaie de clopot. Îmbunătățirile vor veni cu vremea. E o chestiune de metodă și timp. Răbdare, slavă Domnului, am dovedit că nu ne lipsește. Dacă ar avea, alții, măcar pe jumătate atâta pricepere.

Intenția guvernului actual, când s'a gândit să acorde autonomia bugetară a căilor noastre ferate, a fost cum nu se poate mai laudabilă. Dând o organizație de sine stătătoare căilor ferate, guvernul a vrut să dea acestora posibilitatea de a se menține prin propriile ei forțe, străduindu-se să-și mărească veniturile, suprimând atâtea gratuități de călătorie împovărătoare și realizând importante economii în administrația lor.

Deocamdată, am luat contact cu dorința căilor noastre ferate de a-și mări veniturile. Cu începere dela 15 Ianuarie, toate tarifele au fost sporite cu 15 la sută. Am apreciat și suprimarea gratuităților de călătorie. Până și permișele permanente ale ziaristilor vor fi plătite din fondurile, totdeauna generoase, ale ministerului de Interne. În ceea ce privește economiile, am auzit destule ecouri. Sunt sutele de funcționari dela direcțiunile regionale C. F. R., puși în disponibilitate.

Să nădăjduim, că toate aceste măsuri vor avea rezultatele dorite, și, căile noastre ferate vor înceta de a mai fi deficitare. Totuș, după părerea noastră modestă nu există decât un singur mijloc sigur de auzmăntare a veniturilor căilor noastre ferate.

E îmbunătățirea, sau mai precis vorbind: activarea transporturilor.

Guvernul însuș mărturisește, că toate economiile proiectate și toate încercările de a se mări încasările actuale ale căilor noastre ferate, nu vor avea alt efect, în cel mai bun caz, decât echilibrarea cumpănei bugetare. Pentru investiții, nici vorbă să mai prisosească vreun ban! Pentru deschiderea unor linii noi; pentru repararea vagoanelor; pentru înmulțirea numărului de locomotive; pentru dublarea liniilor actuale; pentru lărgirea gărilor actuale; etc. etc, va fi nevoie de sume importante, pe care nu le va oferi pe viitor nici bugetul statului, separat acum de al căilor ferate, nici excendentele, problematice, ale acestora.

Atunci? Soluția unică, iată-o. Căile noastre ferate: au nevoie de un mare împrumut în străinătate, care să fie întrebuințat în întregime pentru măritarea capacității de transport a căilor noastre ferate.

Dar, asupra acestui subiect vom reveni.

— Din sursă competentă aflăm că proprietarii marelui magazin „PARISEN” din localitate au început tratative cu creditorii în vederea unui acord sau numai moratoriu.

In caz că aceste tratative nu vor avea rezultatul dorit criza, va izbucni pe față și insolvența acestui mare magazin se va declara în mod oficial.

Se afirmă că mai multe bănci din localitate sunt interesate cu capitaluri cari se cifrează peste zece milioane iar pasivul atinge suma de 21 milioane lei.

— Sedința Uniunii Camerelor de Comerț. În 21 curent va avea loc prima sedință a Uniunii Camerelor de Comerț. La sedință se va lua în discuție proiectul de buget al Uniunii pe anul 1926 precum și planul înființării unor Camere de comerț în Sătmăr și Lugoj.

Tot la această sedință se va discuta și chestia înființării camerelor de comerț ceho române, româno-italiene și anglo române.

— Congresul Statutarilor Negustorilor anunțat pentru ziua de 18 Ianuarie, a fost amânat pentru o dată care se va anunța după înapoierea dlui Ministru de Finanțe în țară.

Afacerea bancnotelor falsificate

Rezultatul cercetărilor poliției maghiare. Prințul Windischgraetz e autorul principal. Cum s'a descoperit falsificările

Cercetările poliției maghiare fiind terminate, s'a publicat o dare de seamă oficială, rezumând toate amănuntele afacerii bancnotelor false.

Concluziunile dării de seamă constată că ideea falsificării a venit dela prințul Windischgraetz care hotărâse încă mai de mult executarea ei. Pretextând scopuri patriotice, prințul Windischgraetz a reușit să capete încrederea Gerei, funcționar la instituția cartografică, unde, Gerei a procedat la fabricarea clișeelelor, asistat de câțiva funcționari ai instituției. Hârta necesară neputând fi obținută în țară, Gerei a fabricat el însuși această hârtie în pivnițele instituției cartografice, folosind în acest scop hârtie semifabricată adusă din Germania.

Imprimarea biletelor false s'a făcut de asemenea în pivnițele instituției, și s'a terminat la sfârșitul lunii Septembrie. La această dată erau gata 25 30.000 bilete a 1000 franci din care o parte nereușite.

Rabe, secretarul prințului Windischgraetz a fost acela care angaja persoanele însărcinate cu plasarea biletelor false.

Din această organizație cel mai de seamă personaj era Aristid Iankovici, care a fost probabil conducătorul activității de plasare. Persoanele însărcinate cu plasarea au examinat înainte de toate biletele false și au distrus o parte importantă ca nefiind utilizabilă. Cu acest prilej valetul de cameră al prințului Windischgraetz un anume Gaspar Kovatos a sustras șapte bilete, pe care le-a utilizat în scop personal.

Toate pregătirile de plasare au fost terminate în luna Decembrie, când tinerii care-si asumaseră această sarcină au plecat parte în țările din nord și la Hamburg, parte la Milano. Înainte de a putea plasa o cantitate importantă Iankovici a fost arestat la Amsterdam. Această știre fiind publicată de îndată în ziarul Raba secretarul prințului a ordonat telegrafic tuturor celorlalți membri ai organizației să suspende plasarea și să se înapoieze la Budapesta. Totodată clișeele ce se găseau în pivnițele instituției cartografice au fost distruse, mașina de imprimat sfărâmată și vândută ca fier vechi. De asemenea au fost distruse biletele false afară de cele care au fost confiscate de poliție.

Pe baza acestor constatări, ancheta poliției trage concluzia că nu există nici un motiv, indicând că pregătirea sau executarea delictului ar fi fost dirijate sau favorizate de vreun partid sau grupare politică. Faptele săvârșite pot fi considerate ca o acțiune personală a unor persoane, care s'au asociat în acest scop.

Amănuntele importante ale delictului fiind astfel lămurite, poliția a înaintat actele și concluziunile sale parchetului, care poate proceda eventual la o anchetă suplimentară dacă va socoti că ea este necesară.

Noua nomenclatură vamală

Lucrările subcomisiunilor vamale în legătură cu revizuirea actualelor nomenclaturi ale articolelor prevăzute în legea tarifelor vamale fiind aproape terminate, ministerul de finanțe a convocat pentru Luni 18 Ianuarie, planul comisiunii superioare vamale spre a începe discuția pentru fixarea noilor nomenclaturi vamale.

Începând de Luni, comisiunea se va întruni în fiecare zi la ora 4 d. a. examinând întâi nomenclatura articolelor asupra cărora subcomisiunile și au terminat studiile și lucrările corespunzătoare. Începutul se va face cu articolele de ferărie mașini unelte, etc.

Rezultatul lucrărilor comisiunii superioare vamale va fi încadrat în textul unui proiect de lege, care va fi supus aprobării parlamentului.

— În legătură cu majorarea tarifului de Transport, direcțiunea generală C. F. R. a dispus ca și taxele de transport pentru autoritățile publice să fie majorate cu 15 la sută cu începere dela 15 Ianuarie. Nu se vor plăti taxe majorate pentru transporturile de combustibil pentru funcționarii publici.

— Cafeneau „Patria” care în ultimul timp s'a luptat cu mari greutăți, în zilele trecute a fost scoasă la licitație și cumpărată de Bernat Berkovits cu suma de 50,300 lei. Cafeneaua va fi încurând redeschisă sub o firmă nouă.

Comercianții protestează contra impozitului pe lux și cifra de afaceri

În vederea alegerii delegaților pentru congresul general al comercianților care va avea loc la București, comercianții din Cluj au ținut în 12 Ianuarie în localul Sfatului Negustoresc o întrunire prezidată de d. Richard Tuffly președintele Sfatului Negustoresc din localitate. Cu această ocazie s'au discutat și unele chestiuni care interesează de aproape comerțul, în care chestia impozitului pe cifra afacerilor și a înființării unei Asociații de ajutor mutual pentru cazuri de moarte și infirmitate.

Deschizând ședința d. Tuffly a expus situația dificilă în care se află astăzi comerțul, care este și acum încâlcit prin tot felul de măsuri și dispoziții, înăbușit în așa fel încât mișcarea nu se poate face decât cu cea mai mare greutate.

Prețuri maxime, îngrădiri de tot soiul, legi pentru înăbușarea sprețului, impozite pe lux și cifra de afaceri, îngreunează atât de mult situația comercianților încât putem spune că el este dinainte predestinat a merge spre dezastru.

Comerțul trebuie să fie liber, el nu trebuie să aibă îngrădiri, el trebuie să dispună de secretul de afaceri.

Impozitul pe lux și cifra afaceri-

lor, impozite ce transformă pe comerciant într'un purtător pasiv și îl obligă a desvelii primul venit secretul afacerilor sale, este o jignire adusă unei clase sociale muncitoare și independente. Pentru aceia comercianții au deschis o luptă vie pentru redobândirea libertății de activitate și secretului de afaceri, elemente fără de care nu există comerț sănătos.

D. Tuffly face un călduros apel la solidaritatea tuturor comercianților fără de care nu se poate face le bun sfârșit lupta angajată.

După expunerea d-ului Tuffly întrunirea hotărăște unanim să ceară ministerului ca impozitul pe lux și cifra de afaceri să fie perceput într'un singur loc, la locul de producție sau la intrarea în țară a mărfurilor, și în cazul cel mai rău acest impozit să fie înlocuit prin o parte fixă calculată după norme stabilite de cei în drept.

Intrunirea mai hotărăște apoi înființarea unei asociații de ajutor mutual pentru cazuri de moarte și infirmitate. S'a hotărât să se ceară părerea tuturor comercianților asupra acestei chestiuni precum și adesiunea lor urmând ca asupra înființării asociației să se promoveze adunarea generală care se va convoca în acest scop.

Iarăși faliment

Criza acută de numerar și lipsa de credit provoacă adevărate dezastre în viața noastră economică și comercială. Falimentul firmei Emanuel din Timișoara care a stârnit mare valvă printre comercianți a fost urmat de falimentul marelui magazin „Parisien” din Cluj.

Acum primim știrea că alte două mari întreprinderi din Timișoara, Soc. An. Sylos și fabrica de Spirit Baltanela Mehedinți au ajuns în insolabilitate. Societatea Sylos a fost înființată în 1924 cu un capital social de 3 milioane lei și cu cointeresarea mai multor capitaliști particulari. Firma s'a ocupat cu exportul de carne, păsări și ouă.

Falimentul acestei societăți a fost provocat în mare parte de falimentul firmei Emanuel cu care a avut rânse legături comerciale practicând împreună comerțul cu zahăr și semințe. Pasivul societății Sylos se cifrează la suma de 8 milioane lei. Falimentul societății Sylos a avut ca consecință dezastrul fabricii de spirit Baltanela — Mehedinți care la început era societate lucrativă.

Vestea acestui faliment a zguduit întreagă piața din Timișoara. La societate sunt cointeresate:

Banca de Scont filiala Cluj cu 14 milioane lei, Prima Casă de Păstrare din Timișoara cu 10 milioane lei și Banca Sibiană S. A. cu 5 milioane lei.

Impunerea Cheltuielilor somptuare Instrucțiunile Ministerului de Finanțe

În urma unei adrese primite din partea direcției contribuțiilor și fondului comunal din ministerul de Finanțe, direcția vamelor a pus în vedere oficiilor vamale din țară ca pe viitor să calculeze impozitul pe cheltuielile somptuare asupra automobilelor nu la valoarea lor, loca fabrică stabilită după factură, cum procedau în prezent, ci în această valoare să includă și spretele accesorii (ambalaj, transport, asigurare taxe vamale, montaj, etc.) care fac parte integrantă din prețul real al vehiculului. Cu alte cuvinte valoarea impozabilă este aceea a prețului intern din momentul depunerii declarației de import la vamă și ea se poate determina și controla după mercurialele locului, după cursurile oficiale, sau după orice alte documente.

Potrivit acestor dispozițiuni, dacă valoarea automobilului după factură este 100.000 lei, iar prețul de piață este de 125.000 lei, impozitul se va calcula și încasa asupra sumei din urmă.

— Primăria orașului Cluj a hotărât urcarea taxelor de cimitir cari față de taxele din alte orașe sunt derizorii.

Uzinele Electrice ale Orașului CLUJ.

123—1926.

AVIS

Direcțiunea uzinelor electrice ale Orașului informează pe această cale onor public Clujan că întreruperile de curent petrecute în zilele de 12-13 și 14, sunt datorate, unei stări anormale și de forță majoră și anume: În zilele sus indicate a căzut la munte o zapadă a cărei înălțime a atins cea 40-50 centimetri.

Din cauza ambundenței acestei zăpezi care a căzut și peste râul Someș, s'a format în apă bulgări de zapadă cea ce remarcăm astăzi chiar și în Cluj.

Acești bulgări sau întrepus la greblele dela gura canalului de admisiune cari au o distanță între lamele de 3 centim și deși din ziua de 12 curent orele 7 dimineața, 12 oameni au lucrat în permanență pentru a putea înlătura dela greble acea zapadă și a lăsa liberă trecerea apei în canal, totuși nu s'a putut decât cu foarte mare greutate și numai prin oprirea periodică a funcționării turbinelor cu apă.

Din lipsă de mașini de rezervă rămânând în funcțiune numai mașinile cu aburi și motoarele Diesel, energia produsă a fost insuficientă a satisface nevoile populației și deci am fost nevoiți a întrerupe curentul peste programul ce l'am stabilit și publicat cu data de 19. Decembrie 1925.

Cu data de ieri 14 orele 2 după masă s'a revenit la starea normală și s'a distribuit curentul în tot orașul aplicându-se programul de întrerupere numai dela orele 8 seara și numai pe durata de 15—20 minute.

Acest program îl mai publicăm încă odată spre știrea populației pe care o rugăm a fi cât se poate de îngăduitoare, făcând cât mai mari restricțiuni pe perioade de iarnă și mai cu deosebire a fi cât mai obiectivă în atribuirea cauzelor.

Asigurăm pentru todeauna onor public că Direcțiunea uzinelor, stie să-și facă perfect datoria și din partea-ne ar fi cea mai mare crimă de a ne juca cu distribuția curentului electric, ținând seamă că această energie este strict necesară tuturor atât pentru bogat cât și pentru sărac, fără deosebire de culoare politică, naționalitate, religie etc. etc.

Această stare de lucruri se petrece de 3 ani și credem că onor consumanți cunoasc adevărată cauză care nu este alta decât lipsa de mașini de rezervă și care necesită cât mai urgent amplificarea uzinelor.

Ori ce alte critici comentarii și invinuiri ne obiective le considerăm tendențioase deci nule și neavenite. Cluj, la 15. Ianuarie 1926.

Directorul Uzinelor
V. Roată

Ungaria urgitează încheierea contractului comercial cu România

Cercurile economice maghiare au intervenit din nou la guvernul ungar pentru a începe cât mai de grabă tratativele pentru încheierea contractului comercial cu România.

Fixarea prețului la sfecla de zahăr Conferința dintre fabri- canții de zahăr și cultiva- torii de sfeclă

La minis'erul de Industrie și Comerț, s'au întrunit reprezentanții cultivatorilor de sfeclă de zahăr și reprezentanții fabricilor de zahăr, spre a cădea de acord asupra fixării prețului de vânzare a sfecelei din recolta anului în curs, cum și a celorlalte condițiuni generale, chemată să angajeze, prin viitoarele contracte din primăvară, raporturile dintre cultivatorii de sfeclă și fabricile de zahăr.

Conferința de ieri prezidată de d. ing. Cesar Popescu, directorul general al industriei, s'a mărginit la un simplu schimb de vederi, cu care părțile s'a tranșat și programul de lucru pentru ședințele ce vor urma.

Precedentul acesta — de a se reguta pe cele amicale raporturile de interes dintre cele două categorii de producători a fost introdus numai dela 1923 încuace și de pe urma lui situația cultivatorilor s'a îmbunătățit simțitor față de tratamentul pe care li li aplicau fabricile, mai ales înainte de război. De unde înainte de război, fabricile de zahăr, se mulțumiau să dădeze un preț fix pentru sfecla de zahăr pe care-l impuneau cultivatorilor, astăzi pe lângă prețul fix al sfecele, se stabilește și un supliment de preț în favoarea cultivatorilor, calculat în raport cu prețul de vânzare al zahărului de către fabrici. S'a înlăturat astfel situația de închitate în care erau puși mai înainte cultivatorii, oferindu li se azi puțința de a beneficia și ei de conjuctura favorabilă a prețului zahărului pe piața internă.

Bancnote false des- coperite la Cluj.

La filiala din Cluj a Băncii Marmorosch Blank s'au găsit 40 bancnote false de câte 1000 franci francezi.

În legătură cu această descoperire Siguranța a arestat pe agentul comercial Stefan Szörtsey fratele lui Iosif Szörtsey vicepreședintele organizației ebrede din Budapesta arestat și el ca complice la falsificarea bancnotelor. Szörtsey neagă că ar avea legătură cu fratele său dela Budapesta și afirmă, că este de mai mulți ani în România.

STOFE pentru domni și dame. Tricotage, Grenadin Marchisete — Că mă și pentru domni și dame. Plapome, Saltele etc. etc.

Se vând cu prețuri foarte reduse la

Magazinul „Majnai”
CLUJ, Calea Regete Ferdinand și Calea Victoriei (Colț)

Numai într'un singur loc!

Abonati „Lemnul”

Telegrame: Gépnyár
TELEFON: 148.

Turnătorie de fier și fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 13 (fost Kajantói-ut 68)

Fontă, levi de presiune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.

După inundații

— Cum se vor plăti despăgubirile —

In ultimul Consiliu de miniștri, care s'a ținut la București, d. subsecretar de stat G. Tătărescu, a expus situația pagubelor, pricinuite de inundațiile recente din Ardeal și Banat.

Dezastrul e imens, pagubele se cifrează la sume fantastice. Pierderile de suflete o-menești: bărbați, femei, copii, precum și pieirea a mii și mii de vile și de pășări au cernit întreg Ardealul,

Sunt regiuni întregi dealungul văilor, unde prăpădul a distrus gospodăria întregi, lăsând numai pustiu și jale. Populația îngrozită s'a refugiat prin munți pe la colibe și prin satele învecinate, lăsând totul bradă puhoaelor necrușătoare.

Acum, când apele au reintrat în matcă, consiliile numite statornice pagubele și alcătuiesc, de zor listele de despăgubiți, cărora li se cuvin ajutoare și despăgubiri.

Până acum, s'au prezentat guvernului numai evaluările generale.

Consiliul de miniștri în urma expunerii ascultate, a hotărât să se împartă încă vreo câteva zeci de milioane lei sinistraților, ardeleni și bănățeni.

In acest scop toți prefecții județelor din Ardeal și Banat au fost convocați la București, la ministerul internelor, unde vor prezenta situația amănunțită din fiecare județ, ca apoi pe baza acestor date, guvernul prin d. ministru N. U. Chirculescu să dispună împărțirea imediată a ajutoarelor și despăgubirilor cuvenite.

CONVOCARE

Prima Fabrică Electrică Română s. a. convoacă pe acționarii săi la adunarea generală ordinară, care se va ține în ziua de 25. Ianuarie 1926., ora 5. p. m. în biroul societății în Cluj Str. Călugărișilor No. 1. cu următoarea.

Ordine de zi :

1. Raportul Consiliului de Ad-ție,
2. Raportul Comitetului de cenzori,
3. Stabilirea bilanțului, decidera asupra absolutoriului
4. Alegerea unor membri din Consiliul de Ad-ție
5. Modificarea de statute a art. 5., 20., 22., 23., 28. și 30.
6. Eventuale propuneri și eventuala alegere a membrilor din Comitetul de Cenzori.

Bilanț: la 30. Iunie 1925.

Active:

Mașini și garnituri lei	52.508.61
Rechizite	92.720.33
Depunere	4.930
Anticipație	39.845.45
Cheltuieli de fondare	20.000
Efecte	25.750
Accepte	32.302.10
Numerar	232.051.77
Debitori	2.396.194.56
Dubioase	45.179.11
Diferință de curs	58.706.27
Marfa	4.776.119.36
	<u>7.776.308.56</u>

Pasive:

Capital social lei	2.000.000
Creditorii	5.672.571.46
Profit anual 923/4	52.675.66
Profit net	51.060.44
	<u>8.776.308.56</u>

Contul de pierdere și profit: la 30. Iunie 1925.

Pierdere:

Contul de cheltuieli L.	717.443.45
Interese	302.963.37
Lefuri	91.706.50
Salarii funcționarilor	743.000
Descrieri	26.136
Profit	51.060.44
	<u>lei 1.932.309.76</u>

Profit:

Profit brut	lei 1.932.309.76
-------------	------------------

Cluj, la 11. Ianuarie 1926.

Directiunea.

Birjarii cer urcarea taxelor

Birjarii din localitate au înaintat primării orașului un memoriu prin care cer majorarea taxelor pentru curse la fel cu cele din Oradea și alte orașe. Primăria a cerut dela ministerul muncii relații privitoare la urcarea prețurilor pe piață pentru a fixa taxele birjarilor potrivit cu aceste prețuri. Deodată cu majorarea taxelor vor fi examinate și trăsurile și caii cari trebuie să corespundă cerințelor moderne. Trasurile rele și învechite vor fi scoase din uz. Deasemenea și caii.

Un împrumut pentru refacearea rețelei C. F. R.

In timpul cel mai scurt consiliul de administrație al căilor ferate va lua în studiu proiectul pentru refacearea rețelei C. F. R. In acest proiect sunt prevăzute toate nevoile reclamate de progresul acestei instituții. Realizarea proiectului însă este condiționată de fondurile cari se vor obține prin contractarea unui mare împrumut extern.

MARE TÂRG DE MĂRFURI!

Mai ieftin ca la lichidare se pot procura articole de haine mai jos înșirate:

1 mtr. Batist chiffon	Lei 28
1 " Mătasă brută	125
1 " Dețin de spălat	38
1 " Postav de dame	185
1 " Eponge	88
1 " Liberti în toate culorile	65
1 " Haine de mătasă lățimea dublă	93
1 " Grenadin lat. dublă	58
1 " Grenadin de mătasă vârgat	125
1 " Zețir englez	42
1 " Carton cosmanosi	42
1 p. Ciorapi ajour	90
1 p. Ciorapi de ață	55
1 p. Ciorapi de dame	25
1 p. Ciorapi barbătești	20
1 Camasă de dame	102
1 Camasă de bărbat	185
1 Haine de copii	80

M. Izsák & Co.
CLUJ,

Cal. Reg. Ferdinand 63.
(Lângă pavilionul Hornar) 6

Pentru Crăciun și anul nou se poate căpăta foarte frumoasă CĂRUȚIOARE pentru COPII. Vânzare EN GROS la STEFAN KENDOFF, Strada Noua 20.

CLUJ

Telefon No. 500.

Mare târg de GHETE LA

FRĂȚII GONDA

Cluj—Oradea-Marc

(vis-a-vis de postă)

Pentru funcționari prețuri reduse

ABONAȚI „LEMNUL”

„CRISTAL”

Spălătorie și văpsitorie chimică
Vopsește și curăță orice rufărie!
Efectuează comenzi și prin poștă!

Nu strică

să încercați Doamnă cât de bine vă aranjază ochelarii fără cadru dacă suferiți de miopie.

Mare asortiment de ochelari și binoculi în magazinul

Fieci lui

MATIA KUN
CLUJ, Cal. Victoria No. 2.

Spălătorie și văpsitorie chimică
Vopsește și curăță orice rufărie!
Efectuează comenzi și prin poștă!

Criza vieții comerciale și industriale din Ardeal

— Falimentele se în lanț. — Cauzele principale ale acestei situații. — Lipsa totală de soliditate a Băncii Naționale și a Creditului Industrial față de Ardeal. —

În sânul comercianților și a industrișilor ardeleni domnește cea mai vie îngrijorare și o puternică agitație.

Această situație a fost provocată de șirul nesfârșit de falimente declarate și în curs de declarare pe de o parte iar pe de altă parte de lipsa totală de soliditate a Băncii Naționale și a Creditului Industrial față de Ardeal.

În adevăr în ultimii ani crăchurile financiare ale multor instituții industriale și comerciale s'au pomenit lanțenimii pomenind de considerabilul număr de falimente în mica industrie și în micul comerț.

După statistici oficiale în Ardeal de 20 de ani nu s'a mai pomenit un așa mare număr de falimente ca în anul acesta.

Facând o ancheta printre industrișii și comercianții vechi și rutinați din Ardeal și consultându-i asupra cauzelor cari au produs această situație neîntrecută am obținut următoarele relații pe cari le servim azi cititorilor noștri.

În general Ardealul se găsește azi sub raportul economic într-o stare complex inferioară față de cea din vechiul regat. Capitalurile investite în Ardeal sunt minime și aceasta datorită faptului că băncile din această provincie și-au redus la minimum creditele și și au urcat la maximum procentele provizioanelor comisionale etc.

Aceasta se datorește în primul loc faptului că toate depunerile de la bănci ale particularilor cari erau depuse cu 8—10 la sută au fost retrase pentru a fi plasate extra bancar cu 30—35 la sută. În felul acesta băncile au rămas fără numerar în casă iar concluzia a fost că ele și au redus la minimum creditele și și au urcat la maximum procentele cu anexele lor.

Din cauza aceasta astăzi negustorii mari cu mărfuri în valoare de 10—20 de milioane, neputând găsi numerar în nici o bancă sau găsimându-l în cantități mici și cu procente de uzură sunt amenințați din moment în moment să fie puși în situația de a nu putea face față cheltuielilor și de a avea perspectiva cererii de declarare în faliment din partea creditorilor lui. Cu alte cuvinte criza de numerar și restrângerea externă a creditelor la bănci sunt principala cauze cari produc azi în Ardeal acest șir nesfârșit de falimente.

O altă cauză a falimentelor din Ardeal sunt impozitele de stat și și cele comunale.

În adevăr aceste impozite la un loc fac cam 30—35 la sută din prețul vânzării. Adăugată 30 la sută procentele capitalului imprumutat

pentru furnizarea mărfurilor și vă veți convinge pe de o parte de imensele greutăți cu care are de luptat comerțul scumpirea crescândă a tuturor articolelor din comerț.

Mai mult decât atât și aci este al doilea atentat al statului la viața economică a Ardealului. Se știe că avem în țară două mari instituții financiare menite să ajute și să încurajeze comerțul și industria națională. Este vorba de Banca Națională și de Creditul Industrial.

Aceste bănci aveau menirea să acorde credite largi și cline firmelor comerciale și industriale din țară — În loc de aceasta ele s'au mulțumit să acorde credite nelimitate cu 7 la sută cătorva mari întreprinderi liberale din Vechiul Regat care nici n'aveau nevoie de un asemenea sprijin neglijând firmele ardeleni pentru care un asemenea ajutor ar fi fost salvator.

Firmele necocoase cele liberale, de sigur, neavând nevoie de bani acordati cu imprumut cu 7 la sută plasat aceste sume altor firme periclitale cu procente de 20—30 la sută realizând astfel venituri considerabile.

Cu chipul acesta atât Banca Națională cât și Creditul Industrial au devenit complet inutile pentru industrie și comerțul ardeleni.

La rândul căruia din cauzele principale ale numeroaselor falimente din ultimul an produse în Ardeal.

Convenția vamală între România și Ungaria

În cursul lunii viitoare va sosi în țară o delegație maghiară din Budapesta pentru a trata chestiunea încheierii unei convenții vamale între România și Ungaria. Este vorba de reglementarea tuturor chestiunilor vamale ivite odată cu delimitarea frontierei române din spre Ungaria.

Linia demarcațională împarte unele proprietăți în două, o parte rămânând pe teritor român iar ceilalți pe teritor maghiar.

Necesitățile de deplasare cer deci o înțelegere reciprocă care să împace interesele locale a ambelor părți.

**Abonați
„ARDEALUL”**

Noul tarif al vapoarelor S. M. R.

Începând cu 14 Februarie 1926 va intra în vigoare în nou mers și tarif al vapoare. Deci începând de la date de mai sus vapoarele vor circula după cum urmează:

Linia Constanta-Constantinopol

Plecarea va avea loc din Constanța, căci mării noastre de comerț în fiecare Marți și va fi deservită de elegantul pachetbot „Principesa Maria”. La ducere plecarea din Constanța la ora 23 și sosirea la Constantinopol Mercuri la orele 14.

La întoarcere plecarea din Constantinopol Joi la orele 14 și sosirea la Constanța la orele 5 Vineri dimineața.

Linia Constanta-Cospoli-Pireu-Alexandria va fi deservită de pachetbotul „România”, „Imperatul Traian” și „Rege Carol”.

Plecarea din Constanța va avea loc în fiecare Duminică orele 23, Constantinopol sosirea Luni ora 14, Cospoli plecarea Marți ora 14, Pireu sosirea Miercuri ora 16, Pireu plecarea Joi ora 16 și Alexandria sosirea Sâmbătă ora 8.

La întoarcere Alexandria plecarea Marți ora 16, Pireu sosirea Joi ora 8, Constantinopol sosirea Vineri ora 15, Constantinopol plecarea Sâmbătă ora 14 și Constanța sosirea Duminică ora 5 dimineața.

Linia Constanta-Constantinopol-Haifa-Iaffa va fi deservită de pachetbotul „Dacia”, cel mai confortabil vapor de pe linia Palestinei a vând clasa III amenajată special cu cabine pentru emigranți.

Vaporul va pleca din Constanța din două în două săptămâni, Vineri, cu începere de la 12 Februarie 1926. La ducere plecarea din Constanța Vineri ora 17 Constantinopol sosirea Sâmbătă ora 8, plecarea Cospoli Sâmbătă ora 12, Haifa sosirea și Marți ora 7, Haifa plecarea Marți seara Jaffa sosirea Miercuri dimineața.

La întoarcere Iaffa plecarea Joi ora 14, Constantinopol sosirea Duminică ora 8, Cospoli plecarea Duminică ora 12, Constanța sosirea ora 5 dimineața.

Tariful biletelor

Cupă cum am amintit mai sus cu începere de la 14 Februarie 1926 s'a modificat și tariful biletelor, fixându-se următoarele prețuri:

De la Constanța la Constantinopol clasa I lei 4200, cl. II lei 3000 cl. III lei 750.

De la Constanța la Pireu clasa I lei 9000, cl. II lei 6000, cl. III lei 1500.

De la Constanța la Alexandria clasa I lei 20.000, cl. II lei 14.000 și cl. III lei 3000.

De la Constanța la Haifa sau Jaffa cl. I lei 18.000, cl. II lei 12.000 și cl. III. 3000 lei.

De la Constantinopol la Constanța cl. I lire engleze 450, cl. II, lire 3000, cl. III. lire 180,

De la Cospoli la Pireu cl. I lire

6.00. cl. II, lire 4.00, cl. III lire 1.50.

De la Cospoli la Alexandria cl. I lire 19.00, cl. II lire 12.00, cl. III lire 2.10

De la Cospoli la Haifa sau Jaffa cl. I lire 15.00, cl. II lire 10.00, cl. III lire 2.15.

De la Pireu la Constanța cl. I lire engleze 10, cl. II lire 7, cl. III lire 2.

De la Pireu la Constantinopol cl. I lire 6.10, cl. II lire 4.10, cl. III lire 1.50

De la Pireu la Alexandria cl. I lire 14.50, cl. II lire 9.15, cl. III lire 1.50.

De la Alexandria la Constanța cl. I piaștri tarif 2200, cl. II piaștri 1550, cl. III piaștri 350.

De la Alexandria la Constantinopol cl. I piaștri 1900 cl. II piaștri 1250, cl. III piaștri 250.

De la Alexandria la Pireu cl. I piaștri 1250, cl. II piaștri 850, cl. III piaștri 150.

De la Haifa sau Jaffa la Constanța cl. I piaștri tarif 1800, cl. II piaștri 1200, cl. III piaștri 350.

De la Haifa sau Jaffa la Constantinopol cl. I piaștri 1500, cl. II piaștri 1000 și cl. III piaștri 325.

Prefurii speciale pentru emigranți

Pentru emigranții cari călătoresc în Palestina, la Haifa sau Jaffa, s'au fixat următoarele prețuri speciale de clasa III a. De la Constanța la Haifa sau Jaffa lei 2200 în compartimentele comune, fără hrană și lei 3400 cu pat individual și hrana rituală la bord.

Citiți, abonați „LEMNUL”

BORVIZ
DE
BORSEC
Regele apelor minerale.

Direcția comercială: •

CLUJ

Str. Memorandului 8

(Casa Tischler)

Reprezentanța pt. vechiul regat:

BUCUREȘTI

Strada Carol No. 25

Ciorapii SĂNDOR sunt cei mai **CLUJ, Piața Unirii 9**
buni!

Un împrumut extern?

Călătoria în străinătate a dlui Vintila Brătianu

În urma unei telegramme primite din partea dlui Diamandy, ministrul nostru din Franța, s'a hotărât ca d. Vintilă Brătianu, ministru de Finanțe să plece imediat la Paris. D. Vintilă Brătianu va fi însoțit în această călătorie deocamdată numai de către d. Antoniu, șeful d-sale de cabinet.

Scopurile călătoriei ei d-lui Vintilă Brătianu ar fi următoarele:

La Paris d. Vintilă Brătianu se va întâlni cu d. Diamandy, pentru ca împreună să înceapă discuțiunile și tratativele cu guvernul francez în vederea regulării datoriei noastre de război în Franța.

Tot la Paris d. Vintilă Brătianu se va întâlni și cu d. Titulescu, ministrul nostru la Londra și șeful delegațiunii care a urmat tratativele de la Washington. Cu această ocazie d. Vintilă Brătianu va fi pus în curent direct și în mod amănunțit despre felul cum au decurs tratativele de la Washington precum și

concurșul ce l'am avut pentru regularea acestei chestiuni din partea guvernului Statelor Unite.

Un alt scop al călătoriei d-lui Vintilă Brătianu în străinătate este de a se informa dela d. Titulescu dacă în urma aranjării datoriei noastre de război în Statele Unite finanța americană ar fi dispusă să ne ofere un împrumut în condițiuni avantajoase pentru consolidarea noastră economică și pentru refacerea căilor noastre ferate. În cazul când d. Vintilă Brătianu ar constata puțința de realizare a unui împrumut extern, atunci d-sa va chema în străinătate pe d. M. Oromolu, guvernatorul Băncii Naționale, pentru a lua parte la contractarea acestui împrumut.

Tot cu această ocazie d. Vintilă Brătianu va examina și diferitele propuneri făcute direct căilor ferate pentru împrumuturi în vederea refacerii acestei instituțiuni.

Concesionarea forțelor hidraulice

Ni se comunică din București, că comisiunea însărcinată cu elaborarea dispozițiilor de aplicare pentru legea energiei și a terminat lucrările. Aceste dispozițiuni vor intra în vigoare îndată după aprobarea lor de către Comisia Superioară a energiei.

Până atunci procedura pentru obținerea concesiunilor de exploatare a forțelor hidraulice, este cea stabilită de către ministrul de industrie prin ordonanța Nr. 90443. Acțiunea proprietarilor de stabilimente industriale mânăte cu forță hidraulică, care dela 1 Iulie 1924 încetează și-au amplificat uzinele sau au construit uzine noi, sunt obligați a-și înainta cererile pentru concesionarea forțelor hidraulice, până la 1 April 1926. Lăcerere se va anexa un plan descriptiv amănunțit al uzinei arătându-se cât combustibil și cât energie consumă uzina precum și declarația prevăzută la Cap. 38 din legea energiei.

Plata aurului din minele Statului

Consiliul de miniștri a aprobat ca Statul, repectiv ministrul industriei și comerțului, prin direcțiunea generală a măsurilor și greutateilor, să și îndeplinească următoarele obligațiuni prevăzute de legea minelor:

1. Să plătească aurul ce se extrage de către exploatare din întreg cuprinsul României pe prețul mondial la Londra, iar 4 la sută din cantitatea de aur predat Statului să se rețină în natură, pentru acoperirea cheltuielilor de afinare și de manipulare.

2. Să predea industriei obiectelor din metale prețioase din țară 10 la sută din întreaga cantitate de aur produsă în întreg cuprinsul României pe prețul mondial.

3. Din argintul conținut în aurul metalic prezentat oficialului de schimb se va reține în natură aceeași cantitate 4 la sută pentru acoperirea cheltuielilor de afinare și manipulare.

Abonați „LEMNUL”

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima Fabrică Română de șampanie CLUJ.

PRODUCE:

tot soiul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit”-sec, „Demi”-sec, „Extra”-sec și „Femina”.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumite podgorii ardelenesti, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități: „Rössmáli”, „Som-dulce (Corniță), „Rizling-dulce, Călugărușul sur și vinuri de „Asszu”.

Biroul central, pivnițele și fabrica de șampanie se află în CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.

Filiala: în REGHINUL-SĂSESC. (Casă proprie.)

16-52

MARE ASORTIMENT DE
RAGLANE, SI HAINE DE BĂRBATI
SI COPII LA

M. NEUMANN CLUJ
PIAȚA UNIRII 14.

Rechiziții de făină din capitală

A delegație de bușari din capitală s'a prezentat în zilele trecute la d. Costin-scu primarul capitalei cerându-i majorarea prețului făinei. D. Costin-scu le-a răspuns că prețul nu poate fi majorat în cursul lunii de față, în schimb a promis delegației brutarilor că va lua măsurile necesare pentru ca moștele să le vândă făina cu prețuri în bază cărora și ei la rândul lor să poată fixa pentru pâinea preț convenabil lor.

După ce delegația s'a deplasat, a avut loc o ședință a consiliului la care s'a hotărât rechiziționarea făinei dela moștele din capitală. După cum s'a stabilit oficial moștele din capitală au acutualmente în dez-ză 286 vagoane grâu, 61 vagon de făină cal. II și 32 vago. făină cal. III. Această cantitate acoperă pe deplin necesitățile populației capitalei pe luna Ianuarie.

Penalitățile C. F. R. pentru călători găsiți în nelegulă cu biletele

În legătură cu aplicarea tarifului majorat, administrația C. F. R. a luat și următoarele dispozițiuni cu privire la taxele ce se percep dela călătorii găsiți în trenuri cu legitimații nevalabile sau fără legitimații.

Dacă un călător se va găsi în trenurile accelerate, personale, sau mixte fără bilet sau cu bilet nevalabil, indiferent dacă este civil, militar sau copil între 4—10 ani el va plăti în tren taxa unui bilet de călătorie de zonă și anume,

în cl. I. 400 lei, în cl. II. 310 lei și în cl. III. 230 lei.

În trenurile expresse și de lux aceste taxe vor fi în cl. I 920 lei, în cl. II. 620 lei.

Dacă un călător cu legitimație valabilă se găsește călătorind într-o clasă superioară celei la care dă drept legitimația, el va plăti în tren taxa unui bilet de diferență de zonă și anume: dela clasa II la cl. I 250 lei, dela cl. III la cl. II 150 lei și dela cl. III la cl. I 300 lei. În trenurile expresse va plăti dela cl. II. la cl. I 400 lei.

DR. OD. APOSTOL
Medic de spital
Interne-Venerice
Consultă de la 2—6
în str. David R. 10.

„PILCOURT” ofline furni-
zează numai
B O R O S
Reg. Ferdinand 2. — Telefon 10-83

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricii

„IRIS”
din CLUJ, C. Reg. Ferdinand 36—38, (Palatul Băncii Agricole)

Produsele **FABRICII DE BERE CZELL** din Cluj — Mămăeștur:
bere albă „URSUS” bere albă specială „URSUS” — BEREA bere neagră din malț dublu **MERCURUS** și capitală predestinată!

ATENȚIUNE!

ATENȚIUNE!

Un cadou folositor și prețios este mașina de cusut

„SINGER”

Se poate procura și cu plăți în rate lunare extraordinar de avantajoase

Instrucție gratuită în brodat artistic,

în zilele săptămânii dela 8—1 și după masă dela 3—7

BOURNE & Co.
Cluj, Strada Memorandului No. 25.

Greva advocaților din România

„Unirea generală a advocaților din țară” a declarat greva advocaților. — Motivele grevei. — Ce cuprinde memoriul

Ziarele au publicat știrea, că „Unirea generală a advocaților din țară” a hotărât să proclame greva generală a advocaților.

Credem interesant, să arătăm — spicuiind memoriul advocaților — cari sunt cauzele acestei greve. În primul rând advocații se plâng, că legiferarea de reformă și de unificare legislativă de după război, a fost făcută fără colaborarea comișii de elaboratori necunoscuți, pe sub ascuns, fără un spirit conducător unitar, fără discuțiuni publice și parlamentare acuzați de interese private și de falsificarea votării, a făcut ca în țara noastră să scadă prestigiul legalității, a făcut ca legile noastre să fie așa de străine de spiritul nostru național și atât de încurcate și de contradictorii, încât putem spune că poporul nostru trăiește fără legi:

Unificarea noastră legislativă, făcută fragmentar, fără plan general și din spirit regionalist, numai de juristii, cari unificau legi pe care nu le cunoșteau, a adus la încurcarea legilor unele prin altele și la atâtea contradicții cât putem spune că în legislația noastră este un adevărat haos al unificării legislative, care a încurcat și justiția regelului și a noilor provincii.

Formalismul

Congresul advocaților la Cernăuți din 1925, a avut dreptate să declare ca legea accelerării judecăților este o lege inaplicabilă, căci aplicarea ei a arătat-o și mai mult inaplicabilă de cum a bănuțit congresul.

„Legea accelerării judecăților” a introdus în justiție un atât de mare lux de forme, de formalități și decaderi, în cât această lege a transformat justiția într-o adevărată cursă savantă de chibbușerii, în care s'au încurcat și toți juristii și toți imprișinații: că într-o țară cu mulți analfabeti, în care poporul nu cunoaște legile noi, trăiește încă sub obiceiul există acte de proprietate și atunci când există se obțin cu greu această lege care cere depunerea actelor într-un termen scurt și sub pedeapsă decaderilor, a făcut imposibilă înțelegerea unei acțiuni, a redus numărul acțiunilor cu 80 la sută ședințele preliminare din toată țara în care legiuitorul își pune așteptările, n'au trecut zece, astfel că această lege n'a accelerat ci a distrus justiția țării.

Fiscalitatea exagerată

Fiscalitatea judiciară exagerată, a născut chibbușeria fiscală care dezonoarează justiția, pentru că duce la pierderea unui drept sfânt, pentru lipsă unui timbru de o centimă: că ea cerând taxele și impozitele chiar de la intenția acțiunii, pune o piedică imprișinatului inocent în căutarea dreptății: că impozitele pe acțiuni calculându-se la suma care se cere, iar nu la ceea care se acordă de tribunal acordă mai puțin decât s'a cheltuit rămânând că statul percepe un impozit fără nici o bază fiscală sau morală.

Noul proiect asupra taxelor și impozitelor pe actele juridice pro-

cedurale, este atât de exagerat, încât el distruge instituția în țara românească, iar prin dispoziția plină de o crudă ironie, că cei care locușesc pe o chirie anuală de două mii de lei la țară și trei mii de lei la oraș este un om bogat și nu poate profita de un act de pauperitate, acest proiect constituie implicit o declarație imorală, că numai cel bogat poate să-și cante justiția la tribunal.

Mărirea taxelor și timbrilor aproape de cinci ori și mărirea de aproape trei ori a impozitelor progresive și proporționale pe actele juridice procedurale, care merge de la 4:10 la sută la 1 la sută, cu inovația de a plăti impozitul și la facerea apelului supunerii inculpatului la timbre și impozite în acțiunile penale și chiar de la începutul procesului cum și la toate impunerile noi din proiect, scumpesc atât de mult justiția încât o desființează.

Taxele pe impozitele fiscale pe actele economice prevăzute în proiect, sunt atât de exagerate încât ele vor zădărnici circulația bunurilor, vor turbura profund viața economică a țării și ca pentru toate legile excesive, se va crea funcțiunea imorală de eludarea acestei taxe pe care o vor plăti numai cei cinstiți, devenind astfel un impozit pe cinstea ce așteanului:

armată și Justiție

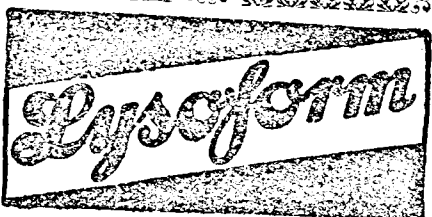
Toate aceste cauze vechi și exagerate în timpul din urmă, au ajuns să închidă tribunalele pentru căutarea dreptății, care va mări revoltă generală, va da rol administrației corupte în locul justiției cinstite și va duce la facerea dreptății prin sine-însuș. tocmai în aceste timpuri când justiția a devenit singură supapă de singuranță.

Dacă statul are nevoie de venituri, el trebuie să și scoată din impunerea luxului și vițiilor care disolvă societatea iar nu din impozite pe nevoia de justiție care consolidează țara.

Greva generală

Pentru aceste motive, adunarea extraordinară, în unanimitate, a declarat greva generală a advocaților din toată țara, delegă pe d. prezident al Uniunii și Comisiunea permanentă a Uniunii advocaților, să atragă atenția autorităților îndrituite și să obțină remedierea rețelor semnalate, iar în caz de refuz, executarea grevei va urma de la sine fuda că barourile vor lua cunoștință de acest refuz.

Citiți Lemnul

Cel mai bun desinfectant

Situația provizorie a veniturilor statului pe 1925

Încasările statului în luna Decembrie 1925, făcute prin administrațiile financiare, după situațiile provizorii, au ajuns la: Lei 3.248.711.318,87 iar totalul încasărilor pentru anul 1925, până la finele lunii Decembrie 1925, au fost de lei: 29.199.163.687,94.

Încasările direcției g.-e C. F. R. până la 30 Noembrie 1925, după situațiile publicate de acea direcție g.-lă au fost de lei 7.474.142.185.

La acestea dacă mai adăugăm încasările pe luna Decembrie 1925 care luând media încasărilor pe ultimele trei luni, ar fi circa de lei 793.314.360 obținem totalul încasărilor la C. F. R. de 8.267.436.545 lei.

Din acestea s'au contabilizat până la 30 Noembrie 1925. Lei 4.025.762.639,41, iar în luna Decembrie 1925, dacă luăm media lunară de contabilizare (de Lei — 550.000.000.) avem totalul încasărilor C. F. R. contabilizate de lei 4.575.762.639,41.

Mai rămân de contabiliza 3.691.693.905,59, pe care dacă adăugăm la veniturile statului încasate prin administrațiile financiare ne dă un total de lei 32.890.857.593,53.

Așa dar, constatând direcția contabilizației, bugetul pe anul 1925, nu numai că s'a acoperit complet prin încasări până la 31 Decembrie 1925 dar a dat și un plus peste prevederile bugetare, la care se vor adăuga încasările ce se vor face în cele 6 luni complementare (1 Ianuarie — 30 Iunie 1926) în contul exercițiului 1925.

Plusul de încasări net rezultat la închiderea anului financiar este de lei 1 miliard 141.857.593,53, la care trebuie să se adauge încasările pe cele 6 luni complementare, care, dacă se socotesc de circa 10 la sută — intrucât încasările pe lunile comentate în anii precedenți au fost între 16 și 13 la sută vom avea încasările actuale pentru exercițiul 1925 mărite cu cel puțin 3 miliarde.

Tarifele pe C. F. R. s'au sporit cu 15%

După cum am mai anunțat dela 15 Ianuarie actualele tarife de călători, bagaje, abonamente și mărfuri se vor spori cu 15 la sută,

La mărfurile exportabile, tariful respectiv astfel sporit se va mai spori cu încă 30 la sută în loc de 50 la sută.

Tot cu 15 la sută se vor mai spori toate taxele prevăzute în diferite ordine de serviciu și circulații speciale, ca cele de regie, de garaj, de manevră, etc. afară de taxa de regie pentru lemnele de foc ale funcționarilor cfr. care rămâne nesporită.

Casierii de bilete au primit dispozițiunile de la 15 Ianuarie să corijeze cu cerneală sau creion chimic și în mod citeț toate biletele de călătorie ce le vor avea în depozit.

Circulația trenurilor

În Ardeal n'au mai rămas închise pentru toate traficurile, decât liniile Câmpia Turdei-Turda și Turda-Abrud.

Circulația pe aceste linii va fi redată odată cu refacerea podurilor cari au fost distruse de râșnirea apelor.

Între Arad și Brad trenurile de călători circulă prin transbordare, iar traficul de mărfuri se efectuează pe distanța Arad-Sebeș.

În Bucovina continua a fi întreruptă linia Grigore Ghica Vodă-Vijnița, din cauza spălării podului de peste Prut.

Circulația trenurilor de călători se face prin transbordare pe această porțiune.

Situația Băncii Naționale

Scăderi la circulația Bancnotelor și efectele scontate

Ultima situație sumară a Băncii Naționale nu se deosebește mult de situația precedentă.

Circulația fiduciară înregistrată o nouă pierdere de peste 12 milioane, ajungând la 19 miliarde 940 milioane 66.829 lei.

Portofoliul de efecte scontate, în aceeași tendință, perde aproape 120 milioane, ajungând la 8 miliarde de 236 milioane 85.100 lei.

Imprumuturile de efecte publice, în ușor avans, figurează cu 552 mil. 736.499.

Casele de imprumut pe gaj agricultorilor și industriașilor sunt trecute cu 114 mil 396,199.

Conturile curente și recipisele la vedere dela 1 miliard 189 mil. 249.610 cu cât figurau la 12 Decembrie, scad în ultima situație la 1 miliard 189 mil, 249.610 lei.

Stocul metalic, în ușoară urcare, este de 6 miliarde 900 mil. 892.228 lei.

din care:

Aur depozitat (monete și lingouri) 428.139.680 lei,

Aur (lingouri) 12.036.965.

Aur (monete) 126.400.213

Disponibil, trate și bonurile de tezar 6 miliarde 333 mil. 815.370.

Imprumuturile Statului la Banca Națională sunt neschimbate.

Pentru necesitățile tezaurului 3 miliarde 761 mil. 364.447 lei.

Pentru unificarea monetară 7 miliarde 25 mil. 991.421 lei,

ATENȚIUNE!

Reclama făcută în ziarul „ARDEALUL”

este cea mai eficientă.

PIATA ECONOMICA SI FINANCIARA**Cereale**

Grâu: 87.000 lei vag.
Porumb: 65.000 lei vag.
Orz: 57.000 lei vag.
Ovăș: 58.000 lei vag.
Săcară: 68.000 lei vag.

Vite

Vițe 20—22
Porci 32—46
Lăptel de lapte 30

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țițeiul cotează 28.100—28.300 lei
Cărbonul de Buștenari și Băicoiu ușor
22.900—23.000 lei, cel de Moreni
deparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 10.20
lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită
la 10.30 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 7.10 lei
kgr. loco fabrică fără taxe și oferită
la 7.15 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.90
lei kgr. loco fabrică fără taxe și
oferit la 3.00 lei kgr.

Motorina este cerută la 1.90 lei
kgr. loco fabrică fără taxe și oferită
la 2.— lei kgr.

Păcura este cerută la 1.50 lei kgr.
loco fabrică fără taxe și oferită la
1.55 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.15
lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul-regal e cerut la 7.30 lei
kgr. loco fabrică fără taxe, OO a
30 lei kgr. și cel OOO la 11.20
lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 325—335.
Compoziție dela 10 la 80 la sută,
conținut garantat de cositor lei
46—285.

Plumb lei 44—48.

Staniu lei 44—55.

Antimoniu lei 90.

Staniu lei 105—125.

Plumb lei dela 103—130.

Plumb neagră dela 05—130 mp. lei
21—14.—

Plumb neagră de acoperiș dela Nr.
16—Nr. 22 lei 21.50.

Plumb galvanizată dela Nr. 18—Nr.
22 lei 30—32 pe kgr.

Plumb albă dela 90 libbre la 216
lei 1500—3350.

Plumb în bare lei 10—60.

„ beton lei 10—60

„ conier lei 10—70

„ balot 12.50

Plumb de gaz: negre dela 24—300 lei.

Plumb galvanizate ca mai sus, cu
40 la sută adaus.

Spirtoase

Spirt engros 46—50 lei.
„ fin 17—35 lei.

Manufactură și Textile

Mercur m. lei 30—200

Mercur m. lei 30—70.

Șelărie m. lei 480—1200.

Șelărie m. lei 28—80.

Șelărie de bumbac lei 20—25.

Șelărie de ață lei 70—80.

Șelărie de lăptos lei 85—150.

Șelărie de ață lei 30—100.

Coloniale

Cafea Rio 118—120.
„ Maragojip 240—50.
„ Salvador 185—90.
„ Portorico 165—170.
Orez Rangoon 22—50.
„ Japonez 28.—
Cacao Corf. 72.
Lămâi per ladă 850
Ceai Moning 130, O. P. 220—30.
Migdale 195—220.
Zahăr 27—30.
Piper 98.
Scorțișoară 76.
Alune 185—195

Furac

Fân 250—220.
Lucernă 240.
Pae 80—100.

Pielărie

Talpa I-a lei 155.—165
Talpa II-a lei 140—135.
Crușon I-a lei 195—220.
Crușon II-a lei 145—205.
Gatur 100—135
Porle 90—130.
Porle englez 155—180.
Box negru I-a 80—90.
Box negru II-a 60—70.
Box color I-a 110—120.
Box color II-a 70—90.
Chevreaux 70—100.

„ lac 110—125

Chimicale

Salicil 230—50.
Glicerină 125.
Formalin 85.
Naftalin 24—26.
Acid carbonic 68—72.
Chinină sulfurică 5000.
Stearină 85.
Parafină 50.
Ceresină 70—75.
Sare bismut 1200—1400.
Vaselină albă 85.
„ galbenă 45.
„ albă americană 110
„ galbenă americană 70.

BURSA

Valutelor la Zürich
16. Ian. închidere.

Franci francezi	1462
Franci belgieni	—
Lire sterline	251560
Lire italiene	2090
Dolari	517 ¹ / ₄
Reischsmark	12330
Franci elvețieni	—
Coroane cehe	1532 ¹ / ₂
Coroane ungare	72.60
Shillingi	—
Drahme	—
Dinari	915 ¹ / ₂
Lire otomane	—
Zloji	—
Lei	230
Napoleoni	—
Marca Pol.	7290
Pesetas	—

Mare asortiment

PIUL LUI MARIA RUM

cuțitar și optician, Cluj, Calea Victoriei No. 1.

6—11 Nickelare și ascuțitul se execută prompt.

AUTOMOBILE:
BUICK
OLDSMOBIL SI
CITROËN

model 1926, au sosit la
magazinul de automobile

IOAN N. JILESCU

CLUJ Str. Regina Maria No. 16 CLUJ

Galosii și șosonii

„WIMPASSING“

sunt cei mai buni.

8—8

Cele mai
elegante
blănuri

Louis Déri
blănar

Cluj
Str. Memorandului 3

Confecțiuni
de ultima
modă

Telefon 12—12

Plapome diferite, saltele de păr de cal gloturi pentru plapome, liberti, duscher, atlas și mătasă brocată, cașmir cu p r, libertine, pânze și pânzesol cu diferite motive. Truso și pânze dela panele Hermann, Polak și Munk. Fețe de mese și servete pentru serviciu de cafea din pânză Damasc. Gamfuri pentru paturi, perdele croșate, cămași pentru bărbați și femei, ștergere flotiri. Trusouri de Viena în depozit.

Plapome și saltele se execută la comandă în 24 ore. Înainte de a face cumpărături negreșit vizitați magazinul

„LEBEDA“

Telefon 5—15 Cluj, Calea Victoriei 10 Telefon 5—15

Abonați „Ardealul“

INFORMATII

— Ministerul de Finanțe aduce la cunoștință că declarațiile pentru impunerile la impozitele directe pe anul 1926 se fac în cursul lunii Ianuarie 1926.

Contribuabilii sunt sătuiți ca să dea declarațiuni, căci alifel în afară de pedepsele prevăzute de lege, pierd și dreptul la reducerea impozitului pentru sarcini familiare și sarcini ipotecare reducere care se face numai pe baza declarațiunilor.

— D. general Moșoiu, ministrul Lucrărilor publice, va face, personal, o anchetă la fața locului, asupra pagubelor produse de inundații în Ardeal.

Aceasta anchetă are de scop stabilirea sumelor exacte ce urmează să se acorde pentru reparațiile ce trebuiesc făcute de urgență.

— Comisiunea vamală superioară a respins cererea giuvaegiilor de a li-se permite scoaterea metalelor prețioase din țară pentru a fi prelucrate în străinătate și readuse în țară ca bijuterii. În schimb comisiunea a făgăduit că va sprijini acest ram industrial restrângând exportul bijuteriilor prin majorarea taxelor vamale de import pentru bijuterii. Aceste taxe majorate vor fi puse în vigoare în prima jumătate a lunii Mai.

— Sub numirea de „Banca de circulație și comerț” s. a. un nou institut financiar i-a fondat în Cluj cu capitalul social de 5 milioane lei. Banca s'a început deja activitatea și se ocupă cu finanțarea comercianților și cu transacțiuni comerciale pe cont propriu. Președintele băncii este contele Andrei Vass iar directorul d. Alexandru Heller un om de specialitate cu multe studii comerciale și economice care are toate aptitudinile necesare unui bun financiar sub această conducere noul institut financiar desigur va înregistra numeroase afaceri rentabile, iar fondatorilor și acționarilor li-se va asigura cel mai bun plasament al capitalului aceste afaceri.

Birourile Băncii se află în Cluj, str. Regina Maria 5.

— Administrația căilor ferate a dispus, că la transporturile expediate pe baza tarifelor internaționale cu taxare directă sau cartare întreruptă să se ia de bază la taxele de transport greutatea efectivă cel puțin 10,000 de Kgr. Această dispoziție a intrat în vigoare cu începere din 12 curent.

După știri din Budapesta cercurile oficiale ma-

ghiere sunt viu neliniștite de hotărârea guvernului francez de a cere Ungariei despăgubiri cari se vor cifra probabil la 300 milioane de franci.

Guvernul ungar se teme că toate guvernele statelor a e căror monede au fost contrafăcute — și printre aceste state se găsește și România — vor pretinde de asemenea enorme despăgubiri.

Guvernul Român pregătește lucrările în vederea demersului colectiv al statelor Micel înțelegeri față de guvernul dela Budapesta.

Primăria orașului Cluj a hotărât, că din subvenția de 1 milion lei acordată de ministerul muncii și pe care primăria o va complica va augmenta căminul de ucenici din Căminul Mășilor. În vederea acestui scop s'a și cumpărat deja materialul necesar astfel că lucrările vor începe la primăvară.

— Pentru alitudinea curajoasă dovedită cu ocazia inundațiilor, Primăria orașului Cluj a propus pentru premiare pe: Meister G. șeful atelierului dela serviciul de apărare și pe pompierii Mozes George, Mărgineanu Alexandru, Takács Ion și Tamas Ion cari au salvat viața mai multor persoane. Deasemenea a fost propus pentru decorație d. Barta comandantul pompierilor din Cluj.

— Din cauza lipsei de locomotive transporturile de produse de pătrol se efectuează în condițiuni extrem de grele. În cursul zilei de alaltăieri se găseau reținute în stația Ploești 14 trenuri cu diverse produse petrolifere, destinate în special exportul prin punctul Constanța.

— Ministerul de finanțe a fost informat că se comit grave abuzuri în legătură cu stabilirea și perceperea impozitului pe lux nedeclarându-se valoarea reală a mărfurilor imposabile. Oficiile fiscale au fost îndrumate să procedeze cu cea mai mare băgare de seamă la stabilirea acestui impozit.

— Înainte de a părăsi țara dl V. Brătianu a dat anumite instrucțiuni cu privire la modificarea proiectului de lege a timbrului. Astfel este foarte probabil că acest proiect nu va fi depus în parlament în sesiunea actuală.

— Judecătoria din Sătmăș a intentat acțiune contra Societății pt. Comerțul ce Fer. din Sătmăș care aplica marea de scutire a fabricii de piele Neuhaus din Germania pe pile fabricate de fabrica Schmidt din București, pe care le puneau apoi în vânzare. A fost dată în judecată și firma Schmiedt care fabrica aceste piele.

Ciuci „LEMNUL”

— Negocierile pentru încheierea unui acord comercial franco-german au fost reluate. Delegații ambelor țări s'au întrunit azi dimineața și au fixat procedura lucrărilor. Germanii au prezentat răspunsul la nota franceza din 27 Octombrie.

— Direcțiunea căilor ferate colonează a făcut cunoscut administrației noastre de C.F.R. că s'a readmis primirea tuturor transporturilor destinate stațiunilor direcțiunei regionale Gdanks (Dantzig).

Taxe Pentru vagoanele cisterne

Ministerul de finanțe a trimis tuturor punctelor vamale un ordin circular prin care le pune în vedere că se revoacă dispozițiunile ordinului circular No. 341,890 din 23 Dec. 1925 cu privire la aplicarea legii taritelor și la export pentru cisternele ce se exportă pline cu produse de petrol. Urmează deci ca pentru cisterne sau orice fel de cazane ce se exportă pline cu petrol să se facă vămuirea pe nota real aplicând taxa numai la cantitatea de produs ce se exportă efectiv.

Abonați „ARDEALUL”

Aparate de radiofonic

originalc BROADCASTING

se pot capătă toate piesele. Exoperăm permise de instalare. Cautăm reprezentanți în toate orașele din Ardeal și Banat.

REPREZENTANȚA GENERALĂ BROADCASTING

CLUJ, Str. Nicolae Iorga 3, 1/19 (Palatul „Generala”)

IN VEDEREA INTERNATELOR

Toate imprimările de contabilitate
Foi de zi,
Evidența alimentelor,
Tablouri, Chitanțe
etc.
se pot procura la

LIBRARIA BOROS, CLUJ

Instalațiunile Producătoare de energie

— Activitatea consiliului superior al energiei —

În primul adunare ținută anul acesta de consiliul superior al energiei în localul ministerului de Industrie după alegerea biroului pentru anul 1926, s'a celit raportul asupra activității pe anul trecut, când s'a început și aplicarea dispozițiilor din legea energiei referitoare la acordarea de concesiuni pentru construirea și exploatarea instalațiunilor de forță termice și hidraulice cum și la determinare rezervelor de putere în vederea satisfacerii nevoilor de energie ale statului, comunelor și județelor.

Programul de utilizare a izvoarelor noastre de energie a făcut un paș însemnat; prin concesiunea acordată soc. S. E. T. A. din Sibiu de a construi și exploata o uzină termo-electrică cu gaz metan la Mediaș cu o putere normală instalată de 5000 HP și a unei conducte electrice de înaltă tensiune de 66000 volți Mediaș-Sibiu, precum și prin concesiunea construirii și exploatarei de către soc. „Electrică” din București, a unei conducte electrice de înaltă tensiune de 10,000 volți Florești-Brașov, care din legea centralei termo-electrice din Florești, Câmpina și Sinaia ale acestei societăți cu regiunea Brașov.

În ce privește utilizarea energiei apelor sunt de menționat concesiunile de pe apa Luncașului (con. Hozezu jud. R-Vâlcea) de 130 HP. pe râul Târnava Mică (Blaj) de 120 HP. și de pe râul Târgului la esirea din orașul Câmpulung.

Inundațiile

— Ce pagube au fost —

În județul Cluj, pagubele provocate de inundații sunt următoarele, repartizate pe comune: Someșeni 633,172 lei, Sânmiccoară 82,700 lei, Apahida 79,700 lei, Jucul de mijloc 162,500 lei, Bonțida 610,000 lei, Hida 96,000 lei, Zimboru 22,260 lei, Merișelu 722,190 lei, Măguri 419,500 lei, Gilau 351,900 lei, Muntele rece 131,500 lei, Someșul rece 41,800 lei Someșul cald 152,100 lei, Lăpușești 46,800 lei, Florești 77,100 lei, Mărgău 17,600 lei, Rechițele 230,000 lei, Balcești 41,500 lei, Rogojel 2,500 lei, Pocni 51,800 lei, Valea Drăgunul 885,400 lei. În orașul Cluj, pagubele sunt de aproape 100 milioane lei.

DR. OD. APOSTOL

Medic de spital

Interne-Venerice

Consultă de la 2—6 în str. David F. 10.

Sticlărie și porțelan

geamantane pentru călătorie și gente de piele pentru doamne, mai ieftin cumpărați în

Magazinul „PARISIEN” Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.